

Dr Krzysztof Lewalski

HISTORIA POLSKI - WIEK XIX (konwersatorium)

II rok historii - studia licencjackie, niestacjonarne, I semestr, rok akademicki 2008/2009.

Wybór tekstów źródłowych:

Źródła do dziejów Polski w XIX i XX wieku. Wybór tekstów źródłowych, t. 1: 1795-1864, oprac. A. Koseski, J.R., Szaflik, R. Turkowski, Pułtusk 1996.

Źródła do dziejów Polski w XIX i XX wieku. Wybór tekstów źródłowych, t. 2: 1864-1918, oprac. A. Szwarc, R. Turkowski, Pułtusk 1997.

Stolarczyk M., *Wybór tekstów źródłowych z historii Polski*, t. 1: 1795-1864, Rzeszów 1999.

Stolarczyk M., *Wybór tekstów źródłowych z historii Polski*, t. 2: 1861-1918, Rzeszów 2000.

I-II. Podręczniki, syntezy i opracowania zbiorowe dziejów Polski „dziewiętnastego wieku”. Autorzy, dzieła, cezury, periodyzacje.

- Szelański A., *Dzieje Polski w zarysie*, Warszawa 1921.
- Sobieski W., *Dzieje Polski*, t. 1-3, Warszawa 1938, wyd. 2 pośmiertne, (1923-1925).
- Bobrzyński M., *Dzieje Polski w zarysie*, t. 3: *Dzieje porozbiorowe*, Warszawa 1931.
- *Polska jej dzieje i kultura. Od czasów najdawniejszych do chwili obecnej*, red. Stanisław Lam, t. 1-3, Warszawa [1932].
- Wereszycki H., *Historia polityczna Polski 1864-1918*, Wrocław 1990, (1948).
- Pobóg-Malinowski W., *Najnowsza historia polityczna Polski 1864-1914*, t. 1-2, Gdańsk 1991 (1953).
- Halecki O., *Historia Polski*, Londyn 1956 (Lublin-Londyn 1992)
- Kukiel M., (1885-1973), *Dzieje Polski porozbiorowe 1795-1921*, Paryż 1984, wyd. 4. (1961).
- *Historia Polski*, oprac. zbior. pod red. S. Arnolda i T. Manteuffla (IH PAN), t. 2, cz. 1-4 (1764-1864), t. 3, cz. 1-3 (1864-1918), Warszawa 1958-1972.
- Kieniewicz Stefan (1907-1992), *Historia Polski 1795-1918*, Warszawa 1997, (1968).
- Groniowski K., Skowronek J., *Historia Polski 1795-1914*, Warszawa 1977, (1971).
- *Dzieje Polski*, pod red. J. Topolskiego, Warszawa 1976 (wyd. 4 zm. 1993)

- Gierowski J. A., (1922-2006), *Historia Polski 1764-1864*, Warszawa 1986, t. 3., (1978).
- Buszko J., (1925-2003), *Historia Polski 1864-1948*, Warszawa 1986, t. 4., (1978).

- Czapliński W., *Zarys dziejów Polski do roku 1864*, Kraków 1985.
- Małeckie J. M., *Zarys dziejów Polski 1864-1939*, Kraków 1991.

- Bogucka M., *Historia Polski do 1864 roku*, Wrocław 1999.
- Czubiński A., *Historia Polski 1864-2001*, Wrocław 2002.

- Davies N., *Boże igrzysko. Historia Polski*, Kraków 1999, (1982 ang., 1987-88 pol.).
- Giertych J., *Tysiąc lat historii polskiego narodu*, t. 1-3, Londyn 1986.

- Wandycz P., *Pod zaborami. Ziemie Rzeczypospolitej w latach 1795-1918*, Warszawa 1994.
- Dylągowa H., *Historia Polski 1795-1990*, Lublin 2000.
- Chwalba A., *Historia Polski 1795-1918*, Kraków 2000.
- *Wielka Historia Polski*, edycja 10-tomowa, Kraków 1999-2001; edycja 5-tomowa, Kraków 2003.
- Zdrada J., *Historia Polski 1795-1914*, Warszawa 2005.

- Łepkowski T., *Polska - narodziny nowoczesnego narodu 1764-1870*, Warszawa 1967.
- *Polska XIX wieku. Państwo. Społeczeństwo. Kultura*, pod red. S. Kieniewicza, Warszawa 1986.
- Jedlicki J., *Jakiej cywilizacji Polacy potrzebują. Studia z dziejów idei i wyobraźni XIX wieku*, Warszawa 2002, (1988).

III. Czy Polska straciła wiek XIX?

Literatura:

- *Czy Polska straciła wiek XIX pod względem nowoczesnej cywilizacji?*, „Kwartalnik Historyczny”, R. 86, 1979, nr 1, s. 89-121.
- Leśnodorski B., *Rozmowy z Przyszłością. Dziesięć wieków Polski*, wyd. 2, Warszawa 1970 (rozdział pt. *Czy Polska utraciła wiek XIX?*, s. 278-318).
- *Dziedzictwo zaborów. Wybór tekstów*, red. nauk. J. Osica, Warszawa 1983.

IV. Wybrane zagadnienia z dziejów kultury materialnej Polski XIX w.

Literatura:

- *Historia kultury materialnej Polski w zarysie*, oprac. zb. pod red. W. Hensla i J. Pazdura, Wrocław 1978-1979,
T. 5, s. 259-493,
T. 6, s. 317-500.
- „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” IHKM PAN, R. 1:1953 – R. 55:2007.

V-VI. „Uczenie się Europy” – polskie orientacje polityczne od przełomu XVIII/XIX w. do lat 60-tych XIX w.

- Sytuacja międzynarodowa w początkach epoki porobiorowej.
- Polskie orientacje polityczne do 1815 r. i po 1831 r.
- Sprawa polska w kontekście spraw europejskich do 1870 r.

Literatura:

- *Czy Polacy mogą się wybić na niepodległość*, wyd. i wstęp E. Halicz, Warszawa 1967.
- Czartoryski A.J., *Pamiętniki i memoriały polityczne 1776-1809*, wyb., oprac., wst. i przyp. opat. J. Skowronek, Warszawa 1986, fragment memoriału *O systemie politycznym, który winna stosować Rosja*: s. 519-561 oraz Wstęp s. 5-67.

- *Stańczycy. Antologia myśli społecznej i politycznej konserwatystów krakowskich*, wybór tekstów, przedm. i przypisy M. Król, Warszawa 1985, s. 5-37, 56-72, 261-262.
- Pachoński J., *Jeszcze Polska nie zginęła. W 175-lecie powstania polskiego hymnu narodowego*, Gdańsk 1972, s. 36-122.
- Halicz E., *Geneza Księstwa Warszawskiego*, Warszawa 1962, s. 5-46, 89-202.
- Skowronek J., *Antynapoleońskie koncepcje Czartoryskiego*, Warszawa 1969, s. 7-78, 179-236, 315-332.
- Skowronek J., *Sprawa polska*, w: *Europa i świat w epoce napoleońskiej*, pod red. M. Senkowskiej-Gluck, Warszawa 1977.
- *Historia dyplomacji polskiej. Tom III: 1795-1918*, pod red. L. Bazyłowa, Warszawa 1982, s. 5-8, 10-36, 46-83, 116-125, 156-204, 220-225, 478-569, 739-741.

VII. Polska diaspora polityczna na Syberii

Literatura:

- Kuczyński A., *Syberia. Czteryście lat polskiej diaspory. Antologia historyczno-kulturowa*, Wrocław [etc.] 1993, s. 5-14, 57-114.
- Nowiński F., *Polacy na Syberii Wschodniej. Zesłańcy polityczni w okresie międzypowstaniowym*, Gdańsk 1995, s. 7-62, 253-302.
- *Syberia w historii i kulturze narodu polskiego*, red. A. Kuczyński, Wrocław 1998, s. 34-40, 91-105, 116-135, 145-182, 230-242.
- Śliwowska W., *Ucieczki z Sybiru*, Warszawa 2005, s. 7-41, 281-320.
- Trojanowiczowa Z., *Sybir romantyków*, Poznań 1993, s. 7-167.

Literatura do egzaminu z historii Polski XIX w.

3 opracowania + źródło

Nie wybierać do egzaminu opracowań i źródeł „przerabianych” na konwersatorium, poza tym można przygotować opracowania i źródło spoza poniższej listy.

Źródła:

- Chościak-Popiel W., *Pamiętniki*, wyd. J. Urban, Kraków 1915.
- Czartoryski A.J., *Pamiętniki i memoriały polityczne 1776-1809*, wyb., oprac., wst. i przyp. opat. J. Skowronek, Warszawa 1986.
- Czy Polacy mogą się wybić na niepodległość*, wyd. i wstęp E. Halicz, Warszawa 1967.
- Dał nam przykład Bonaparte. Wspomnienia i relacje żołnierzy polskich 1796-1815*, oprac. R. Bielecki, A.T. Tyszka, t. 1-2, Kraków 1984.
- Dmowski R., *Myśli nowoczesnego Polaka* (różne wydania).
- Durand R., *Depesze z powstańczej Warszawy 1830-1831*, przekł. wstęp i przyp. R. Bielecki, Warszawa 1980.
- Feliński Z.S., *Pamiętniki*, oprac., przygot. do druku i opatrzył przedm. E. Kozłowski, Warszawa 1986.
- Górska z Lubieńskich Maria, *Gdybym mniej kochała. Dziennik z lat 1889-1895*, Warszawa 1996.
- Górska z Lubieńskich Maria, *Gdybym mniej kochała. Dziennik z lat 1896-1906*, Warszawa 1997.
- Hupka J., *Z czasów wielkiej wojny. Pamiętnik nie kombatanta*, Niwiska 1936.
- Jaworski W. L., *Diariusz 1914-1918*, wyb. i oprac. M. Czajka, Warszawa 1997.
- Kakowski A., *Z niewoli do niepodległości. Pamiętniki*, red. i oprac. T. Krawczak, R. Świętek, Kraków 2000.
- Kielce w pamiętnikach i wspomnieniach z XIX wieku*, oprac. i przygot. do druku A. Massalski, M. Pawlina-Meducka, Kielce 1992.
- Kossak W., *Wspomnienia*, oprac., wst. i przyp. opatr. K. Olszański, Warszawa 1973.
- Koźmian K., *Pamiętniki*, t. 2, Wrocław [etc.] 1972, (Rozdz. I, II, V i X).
- Koźmian K., *Pamiętniki*, t. 3, [Wrocław etc.] 1972, (Rozdz. I, II, VIII, IX, X i XI)
- Krasicki August, *Dziennik z kampanii rosyjskiej 1914-1916*, wstęp P. Łossowski, Warszawa 1988.
- Lewicki S., *Pamiętnik od r. 1897 do r. 1908 jako przyczynek do historii Odrodzenia Polski*, Łuków 1931.
- Mochnacki M., *Powstanie narodu polskiego w roku 1830 i 1831*, oprac. S. Kieniewicz, Warszawa 1984.
- Pachoński J., *Legiony polskie*, t. 3, Warszawa 1971.
- Rokoszyński J., *Diariusz wielkiej wojny 1914-1915*, oprac., wst. i przyp. W. Caban, M. Przeniosło, t. 1, Kielce 1998.
- Rokoszyński J., *Diariusz wielkiej wojny 1915-1916*, oprac., wst. i przyp. W. Caban, M. Przeniosło, t. 2, Kielce 1998.
- Skarbek F., *Dzieje Księstwa Warszawskiego*, t. 1-2, Warszawa [1900].
- Smorodinow W.G., *Moja służba w Warszawskim Okręgu Naukowym i zdarzenia ze szkolnego życia. Wspomnienia pedagoga*, oprac. W. Caban, wst. i przyp. W. Caban, B. Drozdowska, tł. z ros. B. Drozdowska, Kielce 2003.
- Stańczycy. Antologia myśli społecznej i politycznej konserwatystów krakowskich*, wybór tekstów, przedm. i przypisy M. Król, Warszawa 1985.

Opracowania:

1. Ajnenkiel A., *Konstytucje Polski w rozwoju dziejowym 1791-1997*, Warszawa 2001.
2. Ajnenkiel A., Leśnodorski B., Rostocki W., *Historia ustroju Polski (1764-1939)*, Warszawa 1974.
3. Askenazy S., *Książę Józef Poniatowski*, Warszawa 1974.
4. Bałabuch H., *Nie tylko cenzura. Prasa prowincjonalna Królestwa Polskiego w rosyjskim systemie prasowym w latach 1865-1915*, Lublin 2001.
5. Bardach J., Leśnodorski B., Pietrzak M., *Historia państwa i prawa polskiego*, Warszawa 1976.
6. Beylin K., *W Warszawie w latach 1900-1914*, Warszawa 1972.

7. *Bo insza jest rzecz zdradzić, insza dać się złudzić. Problem zdrady w Polsce przełomu XVIII i XIX w.*, praca zbior. pod red. A. Grześkowiak-Krwawicz, Warszawa 1995.
8. Bortnowski W., *Kaliszanie. Kartki z dziejów Królestwa Polskiego*, Warszawa 1976.
9. Bryl M., *Cykle Artura Grottgera. Poetyka i recepcja*, Poznań 1994.
10. Cała A., *Asymilacja Żydów w Królestwie Polskim (1864-1897). Postawy. Konflikty. Stereotypy*, Warszawa 1989.
11. Cygler B., *Zjednoczenie Emigracji Polskiej 1837-1846*, Gdańsk 1963.
12. Cywiński B., *Rodowody niepokornych*, (różne wydania).
13. Dominiczak H., *Granice państwa i ich ochrona na przestrzeni dziejów 966-1996*, Warszawa 1997.
14. Dylągowa H., *Towarzystwo Patriotyczne i Sąd Sejmowy 1821-1829*, Warszawa 1970.
15. *Dzieje gospodarcze Polski do roku 1939*, oprac. B. Zientara, A. Mączak, I. Ihnatowicz, Z. Landau, Warszawa 1979.
16. Eisenbach A., *Emancypacja Żydów na ziemiach polskich 1785-1870 na tle europejskim*, Warszawa 1988.
17. Fras Z., *Galicja*, Wrocław 1997.
18. Fras Z., Suleja W., *Poczet agentów polskich*, Wrocław etc., 1995.
19. Garlicki A., *Józef Piłsudski*, Warszawa 1989.
20. Grünberg K., *Polskie koncepcje federalistyczne 1864-1918*, Warszawa 1971.
21. Grochulska B., *Księstwo Warszawskie*, Warszawa 1975.
22. Groniowski K., *Uwłaszczenie chłopów w Polsce. Geneza, realizacja, skutki*, Warszawa 1976.
23. Hausner P., *Kolonista niemiecki na ziemiach polskich w XIX i XX wieku. Mit i rzeczywistość*, Poznań 1994.
24. *Historia chłopów polskich*, oprac. zb. pod red. S. Inglota, t. 2 (okres zaborów), Warszawa 1972.
25. *Historia dyplomacji polskiej*, t. III, pod red. L. Bazyłowa, Warszawa 1982.
26. *Historia kultury materialnej Polski w zarysie*, oprac. zb. pod red. W. Hensla i J. Pazdura, Wrocław 1978-1979, T. 5, s. 259-493; T. 6, s. 317-404, 469-500.
27. *Historia Sejmu polskiego*, t. 2, cz. 1: *W dobie rozbiorów*, oprac. A. Ajnenkiel, Warszawa 1989, s. 217-250.
28. Holzer J., Molenda J., *Polska w pierwszej wojnie światowej*, Warszawa 1973.
29. Jakóbczyk W., *Pruska komisja osadnicza 1886-1919*, Poznań 1976.
30. Janowski M., *Polska myśl liberalna do 1918 roku*, Kraków 1998.
31. Jasiński G., *Mazury w drugiej połowie XIX wieku. Kształtowanie się świadomości narodowej*, Olsztyn 1994.
32. Jedlicki J., *Jakiej cywilizacji Polacy potrzebują. Studia z dziejów idei i wyobraźni XIX wieku*, Warszawa 2002.
33. Jedynak B., *Obyczaje domu polskiego w czasach niewoli 1795-1918*, Lublin 1996.
34. Kaczyńska E., *Zagadnienie apostazji narodowej. O zdradzie, donosach i agentach-Polakach (zabór rosyjski (1815-1914))*, w: *Między irredentą, lojalnością a kolaboracją. O suwerenność państwową i niezależność narodową (1795-1989)*, Wrocław 2001, (Seria: *Polska myśl polityczna XIX i XX wieku*, tom XI, pod red. W. Wrzesińskiego).
35. Kalabiński S., Tych F., *Czwarte powstanie czy pierwsza rewolucja. Lata 1905-1907 na ziemiach polskich*, Warszawa 1969.
36. Kalemka S., *Polskie wychodźstwa popowstaniowe i inne emigracje polityczne w Europie w XIX wieku*, w: *Polska XIX wieku. Państwo. Społeczeństwo. Kultura*, pod red. S. Kieniewicza, Warszawa 1986.
37. Kalemka S., *Wielka Emigracja. Polskie wychodźstwo polityczne 1831-1862*, Warszawa.
38. Kallas M., *Historia ustroju Polski X-XX w.*, Warszawa 1996.
39. Karpińska M., *Policje tajne w Królestwie Kongresowym*, „Przegląd Historyczny”, T. 76, 1985, z. 4, s. 679-709.
40. Kawalec K., *Roman Dmowski*, Warszawa 1996.
41. Kieniewicz S., *Wizje Polski niepodległej*, w: *Polska XIX wieku. Państwo. Społeczeństwo. Kultura*, pod red. S. Kieniewicza, Warszawa 1986.
42. Kieniewicz S., Zahorski A., Zajewski W., *Trzy powstania narodowe: kościuszkowskie, listopadowe, styczniowe*, Warszawa 1992.
43. Kiepuska H., *Warszawa w rewolucji 1905-1907*, Warszawa 1974.
44. Kłoczowski J., Müllerowa L., Skarbek J., *Zarys dziejów Kościoła katolickiego w Polsce*, Kraków 1986, s. 235-280.
45. Kobderowa I., *Socjalno-Rewolucyjna Partia Proletariat*, Warszawa 1982.
46. Kostrowicka I., Landau Z., Tomaszewski J., *Historia gospodarcza Polski XIX i XX wieku*, Warszawa 1984.
47. Kozłowski E., Wrzosek M., *Dzieje oręża polskiego 1794-1938*, Warszawa 1973.

48. Krawczyk J., *Matejko i historia*, Warszawa 1990.
49. Król M., *Konserwatyści a niepodległość. Studia nad polską myślą konserwatywną XIX w.*, Warszawa 1985.
50. Król M., *Polska myśl polityczna XIX wieku*, w: *Uniwersalizm i swoistość kultury polskiej*, t. 2, pod red. J. Kłoczowskiego, Lublin 1990.
51. Kurczewska J., *Naród w socjologii i ideologii polskiej. Analiza porównawcza koncepcji z przełomu XIX i XX wieku*, Warszawa 1979.
52. Lis K., *Pius IX a Polska w dobie powstania styczniowego*, Lublin 1996.
53. Ludwikowski Rett R., *Główne nurty polskiej myśli politycznej 1815-1890*, Warszawa 1982.
54. Łepkowski T., *O katolicyzmie i kulcie maryjnym w społeczeństwie polskim XIX stulecia*, „Studia Claromontana”, T. 7:1987.
55. Łepkowski T., *Polska - narodziny nowoczesnego narodu*, Warszawa 1967.
56. Łojek J., *Studia nad prasą i opinią publiczną Królestwa Polskiego 1815-1830*, Warszawa 1963.
57. Łojek J., *Szanse powstania listopadowego*, Warszawa 1966.
58. Lubiński T., *Bić się czy nie bić?*, Kraków 1978.
59. Łukasiewicz J., *Drogi rozwoju rolnictwa na ziemiach polskich*, w: *Polska XIX wieku. Państwo. Społeczeństwo. Kultura*, pod red. S. Kieniewicza, Warszawa 1986.
60. Majdowski Andrzej, *Ze studiów nad architekturą sakralną w Królestwie Polskim*, Warszawa 1994.
61. Mazur K., *Mariawityzm w Polsce*, Kraków 1991.
62. Micińska M., *Zdrada, córka nocy. Pojęcie zdrady narodowej w świadomości Polaków w latach 1861-1914*, Warszawa 1998.
63. *Najnowsze dzieje Żydów w Polsce w zarysie (do 1950 roku)*, pod red. J. Tomaszewskiego, Warszawa 1993.
64. Nowiński F., *Polacy na Syberii Wschodniej. Zesłańcy polityczni w okresie międzypowstaniowym*, Gdańsk 1995.
65. Okoń W., *Polskie dziewiętnastowieczne malarstwo historyczne i mity narodowe*, w: *Polskie mity polityczne XIX i XX wieku*, pod red. W. Wrzeńskiego, Wrocław 1994.
66. Olszewski D., *Polska kultura religijna na przełomie XIX i XX wieku*, Warszawa 1996.
67. Petrozolin-Skowrońska B., *Przed tą nocą*, Warszawa 1988.
68. Pruss W., *Społeczeństwo Królestwa Polskiego w XIX i początkach XX wieku (cz.I: Narodowości, wyznania, sekty, organizacje kościelne)*, „Przegląd Historyczny”, T. 68:1977, z. 2.
69. Pruss W., *Społeczeństwo Królestwa Polskiego w XIX i początkach XX wieku (cz.II: narodowość, wyznania, ich rozmieszczenie, struktura demograficzna i zawodowo-społeczna)*, „Przegląd Historyczny”, T. 68:1977, z. 3.
70. Serejski M. H., *Europa a rozbiory Polski. Studium historiograficzne*, Warszawa 1970.
71. Skowronek J., *Antynapoleońskie koncepcje Czartoryskiego*, Warszawa 1969.
72. Skowronek J., *Skład społeczny i polityczny sejmów Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego*, „Przegląd Historyczny”, 1961, z. 3.
73. Skowronek J., *Sprawa polska*, w: *Europa i świat w epoce napoleońskiej*, pod red. M. Senkowskiej-Gluck, Warszawa 1977.
74. Sobczak J., *Próba polsko-rosyjskiego pojednania u schyłku XIX stulecia*, w: *Między irredentą a kolaboracją. Postawy społeczeństwa polskiego wobec zaborców*, pod red. S. Kalemki i N. Kasparka, Olsztyn 1999, ss. 150-166.
75. Stegner T., *Liberalowie Królestwa Polskiego 1904-1915*, Gdańsk 1990.
76. Stegner T., *Polacy-ewangelicy w Królestwie Polskim*, Gdańsk 1984.
77. Suleja W., *Polska Partia Socjalistyczna 1892-1948. Zarys dziejów*, Warszawa 1988.
78. Szwarz A., *Od Wielopolskiego do Stronnictwa Polityki Realnej. Zwolennicy ugody z Rosją, ich poglądy i próby działalności politycznej 1864-1905*, Warszawa 1996, (Rozdz. 1, 2 i 6).
79. Tanty M., *Rewolucja rosyjska a sprawa polska 1917-1918*, Warszawa 1987.
80. Tokarz W., *Sprzysiężenie Wysockiego i noc listopadowa*, oprac. i wst. poprz. A. Zahorski, Warszawa 1980.
81. Trzeciakowski L., *Pod pruskim zaborem 1850-1918*, Warszawa 1973.
82. Wapiński R., *Narodowa Demokracja*, Wrocław 1980.
83. Wapiński R., *Historia polskiej myśli politycznej XIX i XX wieku*, Gdańsk 1997.
84. Wiech S., *Społeczeństwo Królestwa Polskiego w raportach carskiej policji politycznej (1866-1896)*, Kielce 2002.
85. Więckowska H., *Opozycja liberalna w Królestwie Kongresowym*, Warszawa 1925.
86. Wroński A., *Duchowieństwo i Kościół katolicki w Polsce wobec sprawy narodowej w latach 1832-1860*, Warszawa 1994.
87. Zahorski A., *Spór o Napoleona we Francji i w Polsce*, Warszawa 1974.

88. Zahorski A., *Z dziejów legendy napoleońskiej w Polsce*, Warszawa 1971.
89. Zajewski W., *Józef Wybicki*, Warszawa 1989.
90. Zajewski W., *Sprawa polska na kongresie wiedeńskim*, w: *W kręgu Napoleona i rewolucji europejskich 1830-1831*, Warszawa 1984.